

Amasya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
7(1), 121-155, 2018
Özgün araştırma makalesi

<http://dergi.amasya.edu.tr>

Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmenlerinin BİLSEM ve Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Görüşleri

Yakup Ayaydın*^{ID} ve Duygu Ün^{ID}

Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye

Alındı: 02.11.2017 - Düzeltildi: 19.04.2018 - Kabul Edildi: 29.04.2018

Atf: Ayaydın, Y. ve Ün, D. (2018). Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmenlerinin BİLSEM ve Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Görüşleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 121-155.

Öz

Bu araştırma Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) öğretmenlerinin BİLSEM ve üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2016-2017 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Bahçelievler ilçesinde bulunan İTO BİLSEM’de kadrolu olarak çalışan 10 öğretmen oluşturmaktadır. Katılımcıların seçiminde ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt olarak üstün yetenekli öğrencilerle en az iki yıl çalışma, 5 yıllık öğretmen olma ve BİLSEM’de kadrolu öğretmen olma kullanılmıştır. Araştırmada veri toplamak için araştırmacı tarafından uzman görüşü de alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz

*Sorumlu Yazar: Tel.: 507 5045834, e-posta: yakupts61@hotmail.com
ISSN: 2146-7811, ©2018

kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencileri hızlı anlayan, farklı bakış açısına sahip, sorumluluk sahibi, yaratıcı, duygusal, sorgulayıcı, meraklı, araştırmacı, hızlı düşünen, problem çözme yeteneği olan, öğrenmeye istekli olan, farklı yollar bulan bireyler olarak algılanmaktadır. Öğretmenler üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik olarak öğrencilerin iyi tespit edilmesini, eğitimlerine erken yaşlarda başlanılarak ve üst sınıflara kadar takip edilmesini, bireysel programların yapılmasını, ilgi alanlarının dikkate alınmasını ve eğitimlerinin zenginleştirilmesini gerektiğini vurgulamıştır. Öğretmenler BİLSEM'deki üstün yetenekli öğrencilerin eğitilmesi noktasında iyi düşünülmüş bir çalışma olduğunu, eksik ve geliştirilmesi gereken yönlerinin bulunduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde önemli olan BİLSEM'lerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Üstün Yetenekli Öğrenciler, Bilim ve Sanat Merkezi, Öğretmen

Giriş

Ülkemizde üstün yetenekli çocuklar için devlet tarafından verilen destek eğitimleri Bilim ve Sanat Merkezleri'nde gerçekleştirilmektedir. 26184 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanan üstün Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne dayanarak hazırlanan yönerge doğrultusunda Bilim ve Sanat Merkezlerinde öğrencilere örgün eğitimin dışında kalan zamanlarda destek eğitimi verilmektedir (MEB, 2016). Son yıllarda üstün yetenekli öğrenciler ve Bilim ve Sanat Merkezleri birbiriyle özdeşleşmiş, Bilim ve Sanat Merkezleri üstün yetenekli öğrencilerin eğitimlerinde önemli bir yer teşkil etmeye başlamıştır. Üstün yetenekli birey olarak tanınan öğrencilerin birçok yönden diğer öğrencilerden farklı olduğu göz önünde bulundurulmaktadır (Sterberg, Jarvin & Grigorenko, 2011). Üstün yeteneklilik ile ilgili en önemli kuramcılardan biri olan Renzulli (1978; 2003) üçlü halka kuramında birbiri ile etkileşim halinde olan üç yeteneği vurgular. Bireyin üstün yetenekli olabilmesi için "ortalamanın üstünde yetenek", "yüksek düzeyde görev bağlılığı", "yüksek düzeyde yaratıcılık" yeteneğine sahip olması gerekir. Bir diğer önemli araştırmacı Sternberg ise (1999; Sternberg & Grigorenko, 2002) üçlü saç ayağı kuramını geliştirmiştir ve üstün yetenekliliğin analitik, pratik ve yaratıcı yeteneklerin arasındaki dengeden ortaya çıktığını savunmuştur. Çoklu zekâ kuramını ortaya koyan Gardner (1999) ise üstün yetenekli öğrencilerin bir veya daha fazla zekâ alanında akranlarını aşan bir gelişim gösterdiklerini belirtmiştir. Marland (1972) raporunda ise üstün yetenekli çocukların; genel

entelektüel yetenek, üstün akademik yetenek, yaratıcı düşünce, liderlik yeteneği, görsel ve gösteri sanatları, psikomotor yetenek alanlarında tek tek veya birlikte yetenek gösterdiğini vurgulamıştır. Yapılan tanımlamalar doğrultusunda üstün yetenekliler ile ilgili birçok eğitim modeli ortaya konmuştur. Bu eğitim modellerinin başarıya ulaşabilmesi için araştırmacılar çeşitli unsurlara dikkat çekmişler ve üstün yeteneklilerin eğitiminin en güçlü unsurlarından birisinin öğretmen olduğunu vurgulamışlardır. Öğretmenler kişisel üstünlükleri ile yetenekli öğrencilerin müfredat ile etkileşime girmesine özendirici ve kolaylaştırıcı bir rol oynamaktadırlar (Feldhusen 1985; Maltby 1983; Merlin, 1994; Shaughnessy & Stockard, 1996). Clark (1997) ise öğretmenin öğrenme ortamındaki en önemli değişkenlerden biri olduğu görüşünü desteklemektedir. Çünkü öğretmenler müfredatın disiplinler arası olmasını sağlarken çeşitli öğretim stratejileri ile öğrencilerin eğitimlerini en üst düzeye çıkarmalarını teşvik eder (Tomlinson & Callahan, 1992). Bu nedenle üstün yetenekli öğrencilerin özel ihtiyaçlarına yönelik olarak öğretmenlerinde farklılıklarına uyum sağlaması gerekmektedir. Öğretmenler lisans, lisansüstü ve hizmet içi kurslar ile üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi konusunda uzman haline gelmeleri sağlanmalıdır (Reid & Horvathova, 2016). Çünkü üstün yetenekli öğrencileri anlayan, uygun öğrenme ortamı ve hizmetleri sağlayan bir öğretmen olmadan üstün yeteneklilerin potansiyellerini gerçekleştirmeleri çok zordur. Bu nedenle öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine dair bilgi ve beceriler ile donatılmaları gerekmektedir (Henderson & Jarvis, 2016).

Ülkemizde üstün yetenekli öğrencilere eğitim verilen Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) ve üstün yeteneklilerin eğitimi ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Bu bağlamda ülkemizdeki üstün yeteneklilerin eğitiminin değerlendiren Bakioğlu ve Levent (2013) Türkiye’de üstün yeteneklilerin eğitimi için BİLSEM’lerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Cevher Kılıç (2015) üstün ve üstün yetenekli çocuklar için bir eğitim politikasının oluşturulmamış olduğunu vurgulamış, bu anlamda Türkiye’de üstün ve üstün yetenekli çocukların BİLSEM’ler aracılığıyla desteklendiğini ama bunun yeterli olmadığını ifade etmiştir. Sarı ve Ögülmüş (2014) üstün zekâlıların eğitiminde kullanılacak kaynak ve materyal yetersizliğini, öğretmenlerin kaygı düzeylerinin yüksek olduğunu, öğretmen sayısının azlığını, tanılama ve değerlendirmede kullanılan ölçme araçlarının sınırlı ve yetersiz kaldığını tespit etmiştir. Oysa

Alkan (2015) çalışmasında öğretmenlerin üstün yeteneklileri belirlemede önemli bir rol oynadığını belirtmiştir.

Üstün yetenekli öğrencilerin öğrenim gördüğü Bilim ve Sanat Merkezlerinin eğitim-öğretim, fiziki donanım ve birçok yönden değerlendirdiği araştırmalar yapılmıştır. Bu bağlamda Kazu ve Şenol (2012) yaptığı araştırmada Bilim ve Sanat Merkezinde görev yapan öğretmenlerin üstün yetenekliler eğitim programına ilişkin görüşlerini incelediklerinde bilim ve sanat merkezlerinin fiziksel yetersizliklerinin mevcut olduğunu, eğitimin öğrencilerinin bireysel yeteneklerinin farkına varmasına yardımcı olduğunu tespit etmişlerdir. Kaya (2013) yaptığı araştırmada Bilim ve Sanat Merkezlerinin eğitim programı, fiziksel yapı, öğretmen yetiştirilmesi, proje çalışmaları konusunda yetersiz kaldıklarına vurgu yapmıştır. Keskin, Samancı ve Aydın, (2013) yaptıkları araştırmada BİLSEM'lerin fiziki ortam, araç- gereç yeterlilikleri, eğitim programları, öğrenci seçimi ve tanınması, öğretmenlerin seçimi ve aile-öğrenci-öğretmen seçimi konularında sorunları ortaya konulmuştur. Fiziksel ortam açısından yeniden düzenlenmesi ve eksiklerinin giderilmesi gerektiğini belirtmiştir. Kurtdaş (2012) araştırmasında Bilim ve Sanat Merkezlerinin fiziksel donanımlarının yetersiz olduğu, acilen iyileştirilmesi gerektiği ve her ilde fiziksel donanıma sahip yeni bilim ve sanat merkezlerinin açılması gerektiğini vurgulamıştır. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ve Bilim ve Sanat Merkezleri ile ilgili yapılan çalışmaların yanında üstün yetenekli çocuklara eğitim veren öğretmenlere ve öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilere bakış açılarına ilişkin de araştırmalar yapılmıştır. Bu doğrultuda Yumuş ve Toptaş (2011) öğretmenlerin, öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal gelişmelerine yönelik çalışmalara yer verildiğini ortaya koymuşlardır. Altun ve Vural (2012) öğretmen ve yöneticilere değişim ve kalitenin artmasının sağlayacak mesleki gelişim fırsatlarının sunulması gerektiğini ifade etmişlerdir. Şahin (2012) araştırmasında üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin eğitiminde mesleki ve kişilik boyutunun ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Sak (2010) üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin alanlarında uzman düzeyinde yeteneğe sahip olarak; üstün yetenekli öğrencileri doğru yönlendirebileceklerini belirtmektedir. Oğurlu ve Yaman (2010) ise üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilerin akranlarına göre farklı bir gelişim sergilediklerinden dolayı farklılıklarına saygı duyulmasının gerektiğini, ailelerin ve eğitimcilerin sosyalleşmelerini desteklemelerinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Summak ve Çelik (2014) araştırmasında öğretmenlerin; yaratıcılık ve hayal gücüne

saygı duyan, farklılıklara saygılı, öğrenci ihtiyaçlarını önemseyen, eğitimini sürekli devam ettirerek gelişmeye açık olması gerektiğini vurgulamışlardır. Üstün yetenekli öğrencilerin üstünlüklere ilişkin olarak ise Sarı ve Öğülmüş (2014) araştırmasında 65 Bilim ve Sanat Merkezi öğrencisinin zamanlama, akran uyumu ve programlar konusunda yaşadıkları zorlukları ortaya koymuşlardır.

Öğretmenlerin kaliteli bir eğitim olanağı sunabilmeleri için yeterliliklerini araştıran çeşitli çalışmalar da yapılmıştır. Tortop ve Kunt (2013) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilere ilişkin tutum puan ortalaması oldukça düşük olduğunu tespit etmiştir. Şahin ve Levent (2015) ise öğretmenlerin en zorlandığı alanın bilgi eksikliği olduğunu tespit etmişlerdir. Zor ve Köse (2015) sınıf öğretmenlerinin BİLSEM'leri yeterli düzeyde tanımadıkları belirlemişlerdir. Satmaz ve Gencel (2016) BİLSEM'lerde görevlendirme öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine dair bir eğitim almadıklarını vurgulamışlardır. Bir diğer çalışmada Kontaş ve Yağcı (2016) ise öğretmenlerinin program geliştirme ile ilgili eksikliklerini tespit etmişler ve giderilmesi için program geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitimlerin verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, BİLSEM'lerde üstün yetenekli öğrencilere yönelik eğitimler veren öğretmenlerin BİLSEM'lere ve üstün yetenekli öğrencilere yönelik görüşlerini tespit eden çalışmaların sınırlı olduğu ve nitel yöntem kullanılarak yapılan araştırmaların yok denecek kadar az olduğu tespit edilmiştir. Son yıllarda Türkiye'de üstün yetenekli öğrencilerin eğitimlerine verilen önem giderek artmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı üstün yetenekli öğrencilerin tanınması, uygun eğitim ortamlarının oluşturulması ve en iyi şekilde eğitilmeleri için çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilere eğitimlerin verildiği Bilim ve Sanat Merkezlerine ve üstün yetenekli öğrencilere yönelik olarak görüşleri Bilim ve Sanat Merkezlerinin geliştirilmesi, eksiklerinin giderilmesi, üstün yetenekli öğrencilere yönelik bakış açısının gelişmesi açısından önemli bir durumdur. Bu doğrultuda araştırmamızın amacı Bilim ve Sanat merkezlerinde görev yapan farklı branşlardaki öğretmenlerin, üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine ve Bilim ve Sanat merkezlerine ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Bilim ve Sanat Merkezi öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere ilişkin yaklaşımları nasıldır?

Bilim ve Sanat Merkezi öğretmenlerine göre üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi nasıl olmalıdır?

Bilim ve Sanat Merkezi öğretmenlerinin Bilim ve Sanat merkezlerine ilişkin görüşleri nasıldır?

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden Fenomonolojik/Olgubilim araştırma deseni kullanılmıştır. “*Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır*” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 78). Bu bağlamda araştırma öğretmenlerin üstün yetenekli öğrenciler, eğitimlerine ve Bilim ve Sanat Merkezlerine ilişkin farkında oldukları fakat derinlemesine bir anlayışa sahip olmadıkları görüşlerin tespit edilmesini sağlayacaktır.

Katılımcılar

Araştırma İstanbul ilinde bulunan Bahçelievler İTO Bilim ve Sanat Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Bu Bilim ve Sanat Merkezinin seçilmesinde İstanbul’da öğrenci ve öğretmen sayısının en fazla olduğu BİLSEM olmasıdır. 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Bahçelievler İTO Bilim ve Sanat Merkezinde farklı branşlarda görev yapan 30 öğretmen bulunmaktadır. Bu öğretmenlerin 20’si kadrolu, diğerleri görevlendirme ve ücretli çalışmaktadır. Katılımcıların seçiminde ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını BİLSEM’de görev yapan öğretmenler arasından üstün yetenekli öğrencilerle en az iki yıl çalışma, 5 yıllık öğretmen olma, Bilim ve Sanat Merkezinde kadrolu öğretmen olma ve branş farklılığı ölçütleri kullanılarak seçilen 10 Bilsem öğretmeni oluşturmuştur. Katılımcı 1-Katılımcı 5 arası rumuzlar erkek katılımcılara, Katılımcı 6-Katılımcı 10 arası rumuzlar kadın katılımcılara verilmiştir. Katılımcıların demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgileri

Katılımcılar	Cinsiyet	Eğitim Düzeyi	Branş	Mesleki Kıdem	BİLSEM’de görev yaptığı süre
Katılımcı 1	Erkek	Lisans	Fen Bilimleri	19 yıl	2 yıl
Katılımcı 2	Erkek	Yüksek Lisans	Matematik	15 yıl	5 yıl

Katılımcı 3	Erkek	Yüksek Lisans	Coğrafya	18 yıl	10 yıl
Katılımcı 4	Erkek	Lisans	Rehberlik	6 yıl	2 yıl
Katılımcı 5	Erkek	Yüksek Lisans	Kimya	18 yıl	2 yıl
Katılımcı 6	Kadın	Yüksek Lisans	Müzik	9 yıl	4 yıl
Katılımcı 7	Kadın	Yüksek Lisans	Matematik	5 yıl	2 yıl
Katılımcı 8	Kadın	Yüksek Lisans	Felsefe	15 yıl	2 yıl
Katılımcı 9	Kadın	Lisans	Görsel Sanatlar	19 yıl	9 yıl
Katılımcı 10	Kadın	Yüksek Lisans	Türk Dili ve Edebiyatı	20 yıl	12 yıl

Veri Toplama Yöntemi

Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Görüşme soruları araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak geliştirilmiştir. Görüşü alınan uzman üstün yetenekli öğrenciler ve Bilim ve Sanat Merkezleri ile ilgili araştırmaları vardır. Araştırma öncesinde iki öğretmenle ön uygulama yapılarak birbirini tekrar eden ve araştırmanın amacına hizmet etmeyen sorular çıkarılmıştır. Görüşme formunda öğretmenlere Üstün yetenekli öğrencilere yönelik olarak oluşturulan BİLSEM'leri nasıl değerlendiriyorsunuz? Üstün yetenekli öğrenci denilince aklınıza hangi nitelikler geliyor? Üstün yetenekli olarak seçilmiş öğrencilerde ortak gördüğünüz nitelikler nelerdir? Üstün yetenekli öğrencilere uygulanan eğitim müfredatını genel olarak nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi nasıl olmalıdır? Soruları ve bu sorulara bağlı sonda soruları yöneltmiştir. Görüşmeler katılımcıların kendilerini rahat ifade edebilecekleri okul içerisinde uygun ortamlarda yapılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Yapılan görüşmeler ortalama 30 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Veriler analiz edilmeden görüşmeye ilişkin kayıtlar yazıya aktarılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler araştırma

sorularından yola çıkarak oluşturulan temalara göre sunulmuştur. Veriler sistematik ve açık bir biçimde betimlenmiştir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler yorumlanarak araştırmanın sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmada bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular araştırmanın problemlerine uygun bir sırada verilmiştir. Bulgular betimlenerek verilmiş ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Öğretmenlerin Üstün Yetenekli Öğrencilere İlişkin Yaklaşımları

Öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilere ilişkin yaklaşımları bağlamında üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerde çağrıştırdıkları, öğretmenlerin bu öğrencilerde gördükleri ortak üstünlükler ve bu öğrencilerle çalışmalarının olumlu ve olumsuz yanları ele alınmıştır.

Üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM öğretmenlerinde yaptığı çağrışımlar

Araştırmada öğretmenlere üstün yetenekli öğrencilerin yaptığı çağrışımlar “Üstün yetenekli öğrenci denilince aklınıza hangi nitelikler geliyor?” sorusu yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM öğretmenlerinde yaptığı çağrışımlar

Öğretmen ifadeleri	Katılımcılar
Farklı bakış açısı	Katılımcı 1, Katılımcı 3, Katılımcı 5, Katılımcı 8
Hızlı anlayan	Katılımcı 1, Katılımcı 5, Katılımcı 8
Sorumluluk bilinci	Katılımcı 2, Katılımcı 10
Sorgulayıcı	Katılımcı 8, Katılımcı 9
Yaratıcılık	Katılımcı 2, Katılımcı 8
Hızlı düşünebilen	Katılımcı 3, Katılımcı 7
Meraklı	Katılımcı 4
Araştırmacı	Katılımcı 4

Problem çözme yeteneği	Katılımcı 7
Öğrenmeye istekli	Katılımcı 9
Duygusal gelişimi iyi	Katılımcı 10

Tablo 2'deki bulgular değerlendirildiğinde Bilsen öğretmenleri üstün yetenekli öğrencileri hızlı anlayan, farklı bakış açısına sahip, sorumluluk sahibi, yaratıcı, duygusal, sorgulayıcı, meraklı, araştırmacı, hızlı düşünen, -problem çözme yeteneği olan, öğrenmeye istekli olan, farklı yollar bulan bireyler olarak algılanmaktadır. Bu doğrultuda Katılımcı 1 *"Bir konuyu çok hızlı anlayan, hatta bazen hiç görmediği bir konuyu bile vahi gelmiş gibi bilen çocuklarımız var, ben üstün yetenekli çocuklarımızda bunu fark ediyorum, hiç kimsenin düşünmediği yeni yollar bulabilen öğrenciler, aynı zamanda sıkılmadan zor bir sürecin içinde bulunabilen öğrencilere üstün yetenekli diyebiliriz şahsen"* ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencileri hızlı anlayan, farklı çözümler üreten bireyler olarak algıladığını vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 3 *"Hızlı ve pratik düşünebilen çocuk, şartlara en iyi şekilde adapte olabilen çocuk ve bakış açısı toplumun genelinden farklı olan çocuk"* ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencileri farklı bakış açısına sahip olarak algıladığını vurgulamıştır. Katılımcı 8 ise *"Hız, yaratıcılık, farklı bir şey düşünen, olanı olduğu gibi kabul etmeyen, sorgulayan"* ifadesini kullanarak farklı düşünmenin yanında yaratıcı, sorgulayıcı olarak algıladığını belirtmiştir. Buna benzer olarak Katılımcı 9 *"En belirgin sorgulama, her şeyi, kuralcı, öğrenmeye aç istekli, kesinlikle sıkılmıyor. Daha çok verirseniz mutlu oluyor"* ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 7 ise *"Hızlı düşünen, problem çözme yeteneği olan, karmaşık problemlerle baş edebilen öğrenciler"* ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin problem çözme yeteneklerini ön plana çıkarmıştır. Katılımcı 2 *"Yaratıcılık, ortalama üstü yetenek, ortalama üstü görev sorumluluğu"* ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin sorumluluk bilincinin geliştiğini vurgulamıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerde gördüğü ortak üstünlükler

Araştırmada öğretmenlere üstün yetenekli öğrencilerin ortak üstünlükleri *"Üstün yetenekli olarak seçilmiş öğrencilerde ortak gördüğünüz nitelikler nelerdir?"* sorusu yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerde gördüğü ortak üstünlükler

Öğretmen ifadeleri	Katılımcılar
Uygulamaya koyma	Katılımcı 3, Katılımcı 5, Katılımcı 9
Hızlı düşünme	Katılımcı 1, Katılımcı 8
Kolay anlama	Katılımcı 1, Katılımcı 9
Hızlı öğrenme	Katılımcı 2, Katılımcı 8
Sorgulayıcı	Katılımcı 4, Katılımcı 6
Hareketli	Katılımcı 8, Katılımcı 9
Öğrenmeye istekli	Katılımcı 8, Katılımcı 9
Özgüvenleri yüksek	Katılımcı 1
Dikkat süreleri uzun	Katılımcı 2
Problem çözebilen	Katılımcı 7
Kolay iletişim kurma	Katılımcı 8
Yaratıcı	Katılımcı 2
Araştırmacı	Katılımcı 4
Meraklı	Katılımcı 7

Tablo 3'teki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerin ortak üstünlüklerini uygulamaya dökme, hızlı düşünme, kolay anlama, hızlı öğrenme, sorgulayıcı olma, hareketli, öğrenmeye istekli, özgüvenli, problem çözebilen, dikkat süresi uzun, olay iletişim kurabilen, yaratıcı, araştırmacı, meraklı bireyler olarak belirtmiştir. Bu doğrultuda Katılımcı 1 "*Çok farklı çocuklarımız var, bunu tek tipe indirmek haksızlık olabilir, ama genel olarak özgüvenleri yüksek, her çocuk gibi duygu ve düşünceleri var, hızlı düşünebilen, kolay anlayabilen çocuklar*" ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin ortak üstünlüklerinin hızlı düşünen ve kolay anlayabilen çocuklar olduğunu vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 2 "*Hızlı öğrenen, dikkat süreleri çok fazla olan, odaklanabilen, yaratıcılıkları, bir yarışma düzenlendiğinde aynı malzemelerle çok farklı ürün ortaya koyabiliyor, gözler önüne sürülebiliyor.*" ifadesini kullanarak bu öğrencilerin hızlı düşünmenin yanında yaratıcı ve ürün üreten bireyler olduğunu belirtmiştir. Katılımcı 4 ise "*Olumlu anlamdaki üstünlük çocuk sorgulamasını derinlemesine yapıyor, edindiği bilgiyi sorguluyor, sürekli soru soruyor, araştırıyor*" ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin ortak üstünlüklerinin araştırmacı ve sorgulayıcı olmalarını vurgulamaktadır. Buna benzer olarak Katılımcı 6 "*Birçoğu itaat yerine sorgulayabiliyorlar, bu güzel bir üstünlük kati doğru*

olduğunu düşünmemeleri, sorgulayabilmeleri güzel bir üstünlük” ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin sorgulayıcı üstünlükleri olmasını ön plana çıkarmaktadır. Katılımcı 8 “Yaşının ilerisinde düşünebilen, iletişimleri iyi, heveslilerdi, çok hareketliler, hızlılar, saygılılar” ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin çok hareketli, hızlı ve yaşının ilerisinde düşünmelerini ortak üstünlükler olarak belirtmiştir. Katılımcı 9 “BİLSEM’e seçilmiş öğrencilerde enerjileri hiç bitmiyor, öğrenme hevesleri, çabuk kavriyorlar, yeniliklere açık, farklı bilgileri etkinlikleri yapabilecek çocuklar.” ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin ortak üstünlük olarak öğrenme heveslerinin yüksek, yeniliklere açık, çabuk kavrayan bireyler olduğunu belirtmiştir.

BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın kendilerine sağladığı katkılara ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlere üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın kendilerine sağladığı katkılar “Üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın size katkıları oldu mu?” sorusu yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın kendilerine sağladığı katkıya ilişkin görüşleri

Öğretmen ifadeleri	Katılımcılar
Üstün yetenekli öğrencilerle eğitim yapmak birçok açıdan katkı sağladı	Katılımcı 1, Katılımcı 2, Katılımcı 3, Katılımcı 4, Katılımcı 5, Katılımcı 6, Katılımcı 7, Katılımcı 8, Katılımcı 9, Katılımcı 10
Araştırma yapmaya yöneliyor	Katılımcı 4, Katılımcı 6, Katılımcı 7, Katılımcı 9, Katılımcı 10
Mesleki doyum sağlıyor	Katılımcı 2, Katılımcı 5, Katılımcı 8
Yeniliklere açık oldum	Katılımcı 1, Katılımcı 9
Teknoloji ile daha çok ilgileniyorum	Katılımcı 1
Daha çok okuyorum	Katılımcı 1
Daha çok çalışıyorum	Katılımcı 1
Eğitime bakış açım değişti	Katılımcı 3
Olaylara farklı boyutlardan bakabiliyorum	Katılımcı 3
Zenginleştirilmiş müfredatınız oluyor	Katılımcı 3

Yeni yöntemler geliştirmemi sağladı	Katılımcı 6
Yaratıcılığım arttı	Katılımcı 8
Kalıplaşmış öğretmen modelinden kurtuldum	Katılımcı 8
Küçük yaş gruplarını daha iyi anladım	Katılımcı 10

Tablo 4'teki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerle eğitim yapmanın kendilerine birçok yönden katkı sağladığını vurgulamıştır. Öğretmenler üstün yetenekli öğrencilerle çalıştıktan sonra daha çok araştırmacı olduklarını, yeniliklere açıldıklarını, daha çok çalıştıklarını, olaylara farklı bakış açıları geliştirdiklerini, yeni yöntemler geliştirdiklerini, yaratıcılıklarının arttığını ve mesleki sağladığını belirtmiştir. Bu doğrultuda Katılımcı 1 "*Kesinlikle, etrafımda gözlediğim öğretmenler dâhil etti, çok çalışır, farklı düşünür, iyi şeyler yapma gereği hissediyorum daha fazla, buna beni de daha yenilikçi, yeniliği arayan, teknoloji ile ilgilenen, sürekli kitap okuyan bir insana dönüştürdü.*" ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın kendisine farklı düşünme, yenilikçi olma, teknolojiyle ilgilenen ve kitap okuyan bir öğretmen olmayı sağladığını vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 3 "*Tabi ki oldu, eğitime bakış açımız değişiyor. Çocuğun öğrenebilmesi için, olayın çok daha farklı boyutunda düşünmek zorunda kalıyorsunuz. Hiçbir şey olmasa bile kendiliğinden müfredat farklılaştırılmış, zenginleştirilmiş olarak ortada duruyor.*" ifadesini kullanarak farklı bakış açısı geliştirmenin yanında zenginleştirilmiş müfredatın olmasını sağladığını belirtmiştir. Katılımcı 8 ise "*Kendimi daha özgür hissettim, daha yaratıcı, enerjik, daha çok yoruyor gibiler ama daha az yoruyorlar, enerjimin boşa gitmediğini hissettim, geri dönüşü olumlu oldu, motive oldum. Onlardan çok şey öğreniyorum, kalıplaşmış öğretmen modelinden çıkarıyorlar beni, sınıftaki patron ben değilim, beyin fırtınası var.*" ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerden çok şey öğrendiğini, daha yaratıcı ve özgür hissettiklerini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 6 "*Tabi ki oldu mesleki açıdan, verdiğiniz alabiliyorsunuz. Sorgulayan öğrenciler farklı problemler karşısında farklı teknikler karşısında ne şekilde bir eğitim metodu kullanabileceğime dair beni de araştırma yapmaya ve kendimi geliştirmeye sevk ediyor, yönlendiriyor.*" ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın kendisini araştırmaya ve kendisini geliştirmeye sevk ettiğini vurgulamıştır. Katılımcı 2 ise "*Çok neşeliler, öğretmenler genellikle sınıfta öğrencilerini*

anlattıklarında geri bildirim almak isterler. Burada çok kısa sürede öğreniyorlar ve geri bildirim çok hızlı oluyor, mesleki doyum açısından haz alıyor, mutlu oluyor, kendi açımdan böyle bir bakış açısı var.” ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın mesleki doyum sağladığını vurgulamıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın olumsuz yanlarına ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlere üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın olumsuz yanları “Üstün yetenekli öğrencilerle beraber çalışmanın olumsuz yanları varsa, bunlar nelerdir?” sorusu yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın olumsuz yanlarına ilişkin görüşleri

Öğretmen ifadeleri	Katılımcılar
Yorucu oluyor	Katılımcı 2, Katılımcı 9
Bazen yetersiz hissediyorum	Katılımcı 4, Katılımcı 8
Üstün hayatınızdan gidiyor	Katılımcı 1
Çok fazla iş odaklı düşünüyorum	
Dışarda daha az müsamahakâr oluyorum	Katılımcı 3
Öğrenci doğru tanılanmadığında sıkıntı oluyor	Katılımcı 5
Olumsuz bir yan göremedim	Katılımcı 6
Yeni bir şeyler üretmek zorunda kalıyorum	Katılımcı 7
Çok fazla ilgi bekliyorlar	Katılımcı 8
Devam az olunca iletişim kopuyor	Katılımcı 10

Tablo 5’teki bilgiler değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın yetersiz hissetmeleri, sürekli yeni şeyler üretmek zorunda kalmaları, iş odaklı düşünmeleri ve yorucu olması gibi olumsuz etkileri olduğunu belirtmektedir. Bu doğrultuda Katılımcı 1 “Kendini daha fazla mesleğine adıyorsan, üstün hayatından gidiyor, bu açıdan olumsuzluk hissediyorum, çok fazla iş odaklı düşünüyorum, eski okulumda bu kadar düşünmezdim, bunu ne kadar götürebileceğimden emin değilim açıkçası söyleyeyim.” ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın çok fazla iş odaklı düşünmesine ve üstün hayatından gitmesine vurgu yapmıştır. Buna

benzer olarak Katılımcı 2 “Bazılarında aile ve çevrelerinden dolayı şımarıklık diyeyim yaramazlık düzeyine varıyor, ben her şeyi bilirim, çalışmadan da yaparım gibi bir algı oluşuyor, o öğrencilerle uğraşmak enerjiyi çok fazla alıyor, çok yorucu oluyor.” ifadesini kullanarak bazı öğrencilerle uğraşmanın çok zaman aldığını ve yorucu olduğunu vurgulamıştır. Katılımcı 7 “Üst düzey kazanımlarım oluşturulması gerekiyor, normal kazanımlarımdan çok, eğer çok çabuk kazanımı biliyorsa öğrenmişse etkinliği yaptırmakta zorlanıyoruz, çabuk sıkılıyor, yeni bir şey üretmek zorunda kalıyorum.” ifadesini kullanarak öğrencilerin çabuk sıkılmasından dolayı yen bir şey üretmek zorunda kaldıklarını belirtmiştir. Katılımcı 8 ise “Çok çabuk ağıyorlar, olayları abartıyorlar, kendimi eksik hissediyorum o zaman. Çocukları tatmin edemediğimi düşünüyorum, gözlemliyorum bazen aile ile çözüyoruz, çok fazla ilgi bekliyorlar, bireysel eğitim olmalı.” ifadesini kullanarak kendi eksik hissetmesine neden olduğunu vurgulamıştır. Bunlardan farklı olarak Katılımcı 6 “Yani benim şimdiye kadar gördüğüm olumsuz bir yan yok.” ifadesini kullanarak olumsuz bir yan görmediğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 9 “Pek yok, sadece çok yoruluyorsun, enerjileri bitmiyor, o da tatlı bir yorgunluk diyelim” ifadesini kullanmıştır.

BİLSEM Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimine İlişkin Görüşleri

BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere nasıl bir eğitim programı uygulanması gerektiği, bu öğrencilerin eğitimlerine ne zaman başlaması ne kadar devam etmesi gerektiğine ilişkin görüşleri bu bölümde ele alınmıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlere üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine nasıl olması gerektiği “Sizce üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi nasıl olmalıdır? Nasıl bir eğitim programı uygulanmalı?” soruları yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşleri

Öğretmen ifadeleri	Katılımcılar
Bireysel eğitim programları hazırlanmalı	Katılımcı 2, Katılımcı 3, Katılımcı 5, Katılımcı 6, Katılımcı 9

Öğrencilerin ilgi alanları dikkate alınmalı	Katılımcı 1, Katılımcı 4, Katılımcı 8
Baskın yetenekler ortaya çıkarılmalı	Katılımcı 2, Katılımcı 8
Yaşayarak öğrenme	Katılımcı 1, Katılımcı 10
Usta-çırak ilişkisi	Katılımcı 1
Yoğun bir eğitim olmalı	Katılımcı 3
Üretim yapmalarını sağlamalı	Katılımcı 1
BİLSEM'e daha çok gelmeli	Katılımcı 4
Öğrenci merkezli olmalı	Katılımcı 7
Doğa ile iç içe olmalı	Katılımcı 8
Okullardan farklı bir eğitim	Katılımcı 10
Uygulamalı olmalı	Katılımcı 10
Proje odaklı olmalı	Katılımcı 1

Tablo 6'daki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerinin eğitiminin bireysel, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri dikkate alınarak, yaparak-yaşayarak öğrenmeye uygun, öğrenci merkezli, proje odaklı ve uygulamalı olması gerektiğini belirtmiştir. Bu doğrultuda Katılımcı 2 "*Öncelikle baskın yetenekler ortaya çıkarılmalı, çocukların o yeteneğini geliştirebilecek bireysel eğitim programları hazırlanmalı, çocuğun eğitim ihtiyacı neyse o doğrultuda bir eğitim programları desteklenerek uygulanmalı*" ifadesini kullanarak öğrencilerin yeteneklerine uygun bireysel eğitim yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 5 "*Üstün yetenekli öğrenci ile bireysel çalışma yapılabilmesi lazım. Ve onları ilgileri doğrultusunda hangi alanda çalışma yapacakları tespit edilip, o öğrenciye üstün destek verilmesi gerekir.*" ifadesini kullanarak öğrencilerin ilgileri doğrultusunda bireysel destek alması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcı 6 ise "*Öncelikle zaten bireysel program yapılmalı. Bu zaten bilim sanat merkezlerinin birçoğunda yapılıyor, öğrencinin yeteneğine ve isteğine göre en başarılı olabileceği alana göre hazırlanmalı*" ifadesini kullanarak bireysel programların hazırlanması gerektiğine vurgu yapmıştır. Katılımcı 8 "*Öğrenci kendi içindeki var olan şeyi ortaya koyabilecek olmalı, laboratuvarın olduğu, bol gezili, doğa ile iç içe. Öğretmen sadece danışman, sorulara cevap verebilecek nitelikte olan baskı ve kural koymayan, çocuğun öz güvenini geriletmeyen.*" ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilere eğitim verilecek ortamın zengin olması ve öğretmenlerin yeterli olması gerektiğine vurgu yapmıştır. Katılımcı 9 ise "*Kendi adımı akademik bilgidan ziyade farklı projelerini gerçekleştirebilecekleri diğer biri yurt dışına beyin göçünü engellenmek, bu ülkeyi sevip bu ülkeye hizmet*

etmeleri, aşırı duygusallar, iletişim sorunları oluyor, hayata adapte olmalarını sağlamamak, bir danışmanlık önemli” ifadesini kullanarak öğrencilerin hayata uyum sağlamaları için doğru yönlendirilmeleri gerektiğine vurgu yapılmıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 10 “Yüzde yüz yaparak yaşayarak öğrenme şeklinde olması gerekiyor. Uygulama basamaklarının çok daha fazla olması lazım. Mekân kullanımı fazla olması lazım, bilimsel araştırmaları yapabilecekleri kurumlarla, akademisyenlerle bir araya gelmeleri gerekiyor.” ifadesini kullanarak öğrencilerin eğitim alacağı mekânın önemine vurgu yapmıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine ne zaman başlanması ne kadar devam edilmesine ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlere “Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine ne zaman başlanması ne kadar devam edilmesi “Kaç yaşında eğitime başlanmalı? Niçin? Ne zamana kadar devam etmeli?” soruları yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo. 7. BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine ne zaman başlanması ne kadar devam edilmesine ilişkin görüşler

Kaç yaşında eğitime başlanmalı	Katılımcılar
Okul öncesi dönemde başlamalı	Katılımcı 1, Katılımcı 3, Katılımcı 6, Katılımcı 8, Katılımcı 10
İlkokul çağında başlamalı	Katılımcı 4, Katılımcı 5, Katılımcı 8, Katılımcı 9
Küçük yaşlarda başlamalı	Katılımcı 2, Katılımcı 7
Ne zamana kadar devam etmeli	Katılımcılar
Çocuğun ihtiyacına göre üniversitede de devam edebilir	Katılımcı 2, Katılımcı 5, Katılımcı 8
Üniversiteye kadar devam etmelidir	Katılımcı 3, Katılımcı 4, Katılımcı 7
Ortaokuldan sonra farklılaşarak devam etmelidir	Katılımcı 1
Liseye kadar devam etmeli	Katılımcı 9
Ömür boyu devam etmeli	Katılımcı 10

Tablo 7'deki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencileri eğitimlerine okul öncesi dönemde veya ilkökul çağında başlanması gerektiğini belirtmiştir. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitime ne zaman başlanması gerektiğine ilişkin olarak Katılımcı 1 *"Bence olabildiğince erken başlanmalı, üstün yetenekli çocuklar olabildiğince erken eğitime alınmalı, okul öncesi dönemlerden olmalı mümkünse."* ifadesini kullanarak üstün yetenekli öğrencilerin eğitime okul öncesi dönemde başlanması gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 3 *"Ailenin sürekli eğitimin içerisinde olduğu bir eğitim sistemi düşünüyorum. Bu da 4,5 yaşından sonra 5 yaşında. Bu eğitimin 5 yaşında düşünebileceğini düşünüyorum. Çocuk motor kas becerilerini kazandıktan sonra o çocuk eğitilebilir benim için."* ifadesini kullanarak üstün yetenekli çocukların eğitime okul öncesi dönemde başlanması gerektiğini vurgulamıştır. Katılımcı 2 ise *"Üstün eğitimde erken tanı ilkesi vardır. Fakat bu okul olarak, donanım olarak, öğretmenin niteliği olarak hazır değil, alt yapı oluşturulması, öğretmen eğitimleri tamamlanarak küçük yaşta tanılanarak eğitimlere başlanması gerektiğini düşünüyorum."* ifadesini kullanarak tüm koşullar oluşturulduktan sonra erken yaşlarda eğitime başlamanın faydalı olacağını vurgulamıştır. Katılımcı 5 *"Bu öğrencilere eğitim erken yaşlarda 7-8 yaşlarda başlanmalı"* ifadesini kullanarak ilkökuldan itibaren üstün yetenekli öğrencilerin eğitime başlanması gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 4 *"İlkokul çağında başlanmalı, su anda 2'ler için bile erken, belki 1 ve 2'yi okullarda destek odalarında, sonra 3 ve 4 itibaren BİLSEM'lerde 12 sınıfa kadar devam etmeli"* ifadesini kullanmıştır.

Öğretmenlerin çoğu üstün yetenekli çocuklara verilen eğitiminin üniversite eğitime kadar, bir kısmı ise üniversiteden sonrada devam etmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu doğrultuda Katılımcı 2 *"Çocuğun ilgi ve yeteneğine göre ihtiyaç hissettiği ölçüde devam edilmeli, eğitim bir ömür boyu devam ediyor, eğitim öğretim, üniversitede ihtiyacı var, Burada da ona cevap bulabilecek eğitimler varsa, ortak çalışma yapacaksa olabilir. Üniversitede de devam edebilir."* ifadesini kullanarak öğrencinin ihtiyacı doğrultusunda eğitimin üniversite düzeyinde de devam etmesi gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 5 *"Eğitim sürekli olmalı, biz bunu bitirdik demek yerine, lise son sınıfa kadar ya da üniversite de bile devam etmeli"* ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 3 ise *"Aslında bu üstat çırak eğitimi gibi bir şey olmalı. Lisede aldığımız bütün o akademik birikimi bir çırpıda ortaokulda almış olarak düşünüyorum o öğrenciyi. Ya da lise 1'e kadar o bilgileri almış öğrenci üniversitelere seok edilebilir bir vaziyette olmalı"* ifadesini kullanarak üstün yetenekli

öğrencilerin eğitimi üniversite düzeyine kadar devam etmesi gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 4 “12 sınıfa kadar devam etmeli, sonra üniversitede yaptıkları çalışmalarını BİLSEM’lere gelerek anlatmalarını uygundur.” ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 7 ise “Lise sona kadar devam etmeli” ifadesini kullanmıştır.

BİLSEM Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerine İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin Bilim ve Sanat Merkezlerine ilişkin görüşleri bağlamında Bilim ve sanat merkezi fikrini nasıl değerlendirdikleri, Bilim ve Sanat Merkezlerine biçilen misyon, Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat, bu müfredatın öğrencilere katkıları ve BİLSEM’lerin bulunması gereken konumlara ilişkin durumlar ele alınmıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerine yönelik genel değerlendirmeleri

Araştırmada öğretmenlerin Bilim ve Sanat Merkezlerine ilişkin düşüncesi “Üstün yetenekli öğrencilere yönelik olarak oluşturulan BİLSEM’leri (genel olarak) nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusu yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerine yönelik genel görüşleri

Öğretmen ifadeleri	Katılımcılar
Olması gereken bir kurum	Katılımcı 1, Katılımcı 2, Katılımcı 6, Katılımcı 9
İyi bir uygulama	Katılımcı 3, Katılımcı 4, Katılımcı 7
Geliştirilmesi gerekiyor	Katılımcı 1, Katılımcı 7, Katılımcı 9
Güzel bir çalışma	Katılımcı 5, Katılımcı 8
Geç kalınmış	Katılımcı 1
Kuruluş sürecinde daha iyiydi	Katılımcı 10

Tablo 8’deki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenlerinin çoğu Bilim ve Sanat Merkezlerinin olması gereken, iyi bir uygulama olduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda Katılımcı 6 “Bilim ve Sanat Merkezleri Türkiye için gerekli kurumlardan bir tanesi amacına uygun bir şekilde programına uygun bir şekilde daha serbest bir programla işlendiği takdirde bilim sanat merkezleri üstün yetenekli çocuklarımız için iyi bir gelecek sağlayabilir diye düşünüyorum.” ifadesini kullanarak BİLSEM’lerin gerekli olduğunu vurgulamıştır. Buna

benzer olarak Katılımcı 1 “Öncelikle olması gereken bir kurum olduğunu düşünüyorum. Varlık olarak söylersen mutlaka gerekli, işlevsellik olarak söylersen bence biraz değişime uğraması lazım” ifadesini kullanarak gerekli olduğunu fakat geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Katılımcı 9 ise “Yapılması gereken bir şey tabi ama henüz çok geliştirilmesi gereken bir kurum, sonuçları olması erken bir kurum, elimizden gerekeni yapıyoruz, BİLSEM’lerin daha çok desteklenmesi gerekir” ifadesini kullanarak BİLSEM’lerin geliştirilmesi ve desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Katılımcı 3 “Aslında bir kere ilk uygulama olarak bakıldığında son derece iyi. Uygulamayı yapmaya başladıkça ve yıllar geçtikçe ortaya çıkıyor. Bu çocukların eğitiminde daha fazla şey yapılması gerektiğini fark ediyorsun.” ifadesini kullanarak uygulamanın iyi olduğunu fakat yıllar geçtikçe yapılması gerekenlerin daha iyi anlaşıldığını vurgulamıştır. Katılımcı 4 ise “BİLSEM’ler ilk başta çok iyi niyetli, üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine fayda sağlamak amacıyla kurulmuş, şu anda üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine katkı sağlamakta, nispeten olumlu anlamda hedefine varmaya çalıştığını düşünüyorum.” ifadesini kullanmıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinin misyonuna ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinin misyonuna ilişkin düşünceleri “Sizce Bilim ve Sanat merkezlerine biçilen misyon nedir? Bilim ve Sanat Merkezleri bu misyonu yerine getirebiliyor mu?” soruları yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinin misyonuna ilişkin görüşleri

Misyon	Katılımcılar
Üstün çocukların geliştirilmesi	Katılımcı 1, Katılımcı 5
Eğitim ihtiyaçlarının karşılanması	Katılımcı 4, Katılımcı 7
Ülkemiz için daha faydalı olmalarını sağlamak	Katılımcı 6, Katılımcı 10
Öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarmak	Katılımcı 2
Öğrencilerin potansiyelini ürüne çevirmek	Katılımcı 3
Kendilerini ifade etmelerini sağlamak	Katılımcı 8
Misyonu yerine getirme durumu	

Misyonu kısmen yerine getiriyor	Katılımcı 2, Katılımcı 4, Katılımcı 5, Katılımcı 6, Katılımcı 10
Misyonu yerine getiremiyor	Katılımcı 1
Misyonu yerine getiriyor	Katılımcı 3
Ülkemizin tamamında getirilmesi zor	Katılımcı 8

Tablo 9'daki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenleri Bilim ve Sanat Merkezlerinin üstün yetenekli çocukların geliştirilmesi, eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesi, ülkeye faydalı bireyler olmalarını sağlama gibi misyonları olduğunu vurgulamıştır. Öğretmenler Bilim ve Sanat Merkezlerinin bu misyonu kısmen yerine getirdiğini düşünmektedir. Bu doğrultuda Katılımcı 5 *"Misyona olarak bu öğrenciler kendi ilgileri doğrultusunda biraz daha geliştirilmeleri amaçlanmaktadır."* ifadesini kullanarak BİLSEM'lerin amacının öğrencilerinin yeteneklerinin geliştirilmesi olduğunu vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 1 *"Üstün yetenekli çocukların bilim insanı olma yolunda önlerinin açılması umduklarını düşünüyorum"* ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 4 ise *"BİLSEM'ler üstün yetenekli öğrencilerin kendi sınıflarında karşılayamadıkları eğitim ihtiyaçlarını daha donanımlı merkezlerde, okul saati dışında karşılamak amacıyla kurulan merkezlerdir"* ifadesini kullanarak BİLSEM'lerin öğrencilerin kendi sınıflarında karşılayamadıkları eğitim ihtiyaçlarının okul dışında karşılanma misyonu olduğunu vurgulamıştır. Katılımcı 6 *"Üstün yetenekli çocukların memleket adına daha verimli olması adına düzenlenmiş ve kurulmuştur diye düşünüyorum."* ifadesini kullanarak BİLSEM'lerin üstün yetenekli çocukların ülkemiz için daha verimli olmaları için kurulduğunu vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 10 *"Ülkenin kalkınmasına ve gelişmişlik düzeyine ivme kazandırmak amacıyla mevcut bu potansiyele sahip öğrencilerden faydalanmak"* ifadesini kullanmıştır.

Araştırmaya katılan Bilssem öğretmenlerin yarısı Bilim ve Sanat Merkezlerinin üzerine düşen misyonu kısmen yerine getirdiğini belirtmiştir. Bu doğrultuda Katılımcı 2 *"Daha kuruluş aşaması, son zamanlarda çok fazla başvuru oldu, ilerleme kaydediliyor ama yeterli seviyede değil, zamanla daha da gelişecektir, düzeltmelerle daha sağlıklı ilerleyeceğini düşünüyorum"* ifadesini kullanarak BİLSEM'lerin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 5 *"Tam manasıyla yerine getirebildiğini düşünmüyorum ama getirmeye çalışıyor. Bununla ilgili bakanlığın bir çalışma yapması güzel. Ama bunları biz zamanla sonuçlarına bakmamız, değerlendirmemiz lazım."* ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 10 ise *"Ben yüzde yüz getirdiklerini"*

düşünmüyorum. Ama en azından mevcut olan öğretmen ve programla bu işe bir el atılması daha iyi çalışmalarını beraberinde getirecektir” ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 1 “Hayır, getiriyor desem haksızlık etmiş olurum bence getiremiyor, normal okul kültürünü BİLSEM’e taşıdık maalesef hala derse gir çık muhabbeti oluyor, daha çok proje odaklı olmalı, zaman sınırı süreçler bambaşka olmalı, bence olmuyor.” ifadesini kullanarak Bilim ve sanat Merkezlerinin üzerine düşen misyonu yerine getiremediğini vurgulamıştır. Katılımcı 3 ise “Aslında örnekler var. Çok başarılı örnekler var. Ben şimdi üç tane BİLSEM’de görev yaptığım için, üçünden de örnek verebilirim. Bazı öğrencileri var. Hatta kamuoyunca bilinen örnekler var” ifadesini kullanarak BİLSEM’lerin üzerine düşen misyonu yerine getirdiğini belirtmiştir.

BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarının ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlerin Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredata ilişkin görüşleri “Üstün yetenekli öğrencilere uygulanan eğitim müfredatını genel olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusu yöneltilecek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarına ilişkin görüşleri

Müfredat nasıl olmalı	Katılımcılar
Eksiklikler var gözden geçirilmeli	Katılımcı 3, Katılımcı 7, Katılımcı 8
Müfredatı geliştirme çalışmaları devam ediyor	Katılımcı 2, Katılımcı 3, Katılımcı 5
Müfredat oldukça uygun	Katılımcı 5, Katılımcı 8
Çerçeve program var	Katılımcı 6, Katılımcı 9
Bireyselleştirerek etkili hale getiriyoruz	Katılımcı 6, Katılımcı 9
Geçmiş kültürümüz yok	Katılımcı 1
Akademik destek olmalı	Katılımcı 1
Müfredat bireysel olmalı	Katılımcı 4
Etkinlikler bazı öğrencileri için kolay	Katılımcı 7
Atölye çalışmaları olmalı	Katılımcı 10

Tablo 10’daki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenlerinin çoğu Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarında eksikler olduğunu geliştirilmesi için

çalışmaların devam ettiğini, akademik destekle birlikte, bireysel müfredat programlarının hazırlanması gerektiğini belirtmiştir. Bununla birlikte müfredatın uygun olduğunu belirten öğretmenlerde vardır. Bu doğrultuda Katılımcı 3 “Genel olarak iyi. Tam istenildiği gibi değil. Bu her zamanda böyle olacak, bu şartlar altında geliştiriliyor ve iyileştiriliyor.” ifadesini kullanarak müfredatın geliştirildiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 7 “Bazı gruplar için çok hafif, bazı etkinlikler için yaş skalası olmalı, genişletilmeli, gözden geçirilmeli” ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 8 ise “Program güzel, hızlı yazılmış bir program, eksiklikler var, yeniden gözden geçirilmeli” ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 1 ise “Henüz akademik desteğimiz çok fazla yok onun acılarını çekiyoruz ve öğretmenlerin etraftan duyup bulup doldurup, iyi bir şey yapmaya çalışıyorlar, bu çabayı gerçekten saygıyla karşılıyorum, ama bence yetersiz çok ciddi akademik bir destekle bir şey hazırlanması lazım.” ifadesini kullanarak akademik desteğin yetersiz olduğunu, akademik destek sağlanarak daha etkili bir müfredatın hazırlanması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcı 4 ise “Müfredat yine normal okullarda, bu çocukları üstün yetenekli olduğu için ayırmıştık, müfredatta sanki bu üstün yeteneklilerin hepsi aynıymış gibi bir etkinlik müfredatıyla yönlendirildiğini düşünüyorum, bireysel eğitim planı olmalı.” ifadesini kullanarak müfredat programlarının bireysel olması gerektiğini vurgulamıştır. Katılımcı 5 “Müfredat olarak oldukça uygun, çocukların gelişimi içinde güzel. Bazen müfredat harici de eklemeler yaparak biz değerlendiriyoruz, eklemeler yapıyoruz. Müfredata eklenmesi için de çalışmaları yapıyoruz.” ifadesini kullanarak müfredat programlarının oldukça uygun olmakla birlikte geliştirdiklerini vurgulamıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarının katkılarına ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarının katkılarına ilişkin görüşleri “Uygulanan eğitim programının öğrencilerin gelişimine katkısı oluyor mu? Nasıl katkılar sağladığını düşünüyorsunuz? Soruları yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar betimlenerek Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarının katkılarına ilişkin görüşleri

Müfredatın katkısı	Katılımcılar
Mutlaka katkısı oluyor	Katılımcı 1, Katılımcı 4, Katılımcı 5, Katılımcı 6, Katılımcı 7, Katılımcı 8,

Katılımcı 10	
Farklı bakış açısı kazanıyor	Katılımcı 4, Katılımcı 8, Katılımcı 10
Yaratıcılıkları gelişiyor	Katılımcı 2, Katılımcı 8
İstediğim sonucu göremiyorum	Katılımcı 1
Ortaya bir ürün koyabiliyorlar	Katılımcı 2
Farklı konulara ilgi duymasını sağlıyor	Katılımcı 3
Uygulamalı şekilde öğrenme olanağı buluyorlar	Katılımcı 5
Bilgilerini daha üst düzeye çıkarıyorlar	Katılımcı 7
Öğrencilere psikolojik temel sağlıyor	Katılımcı 9
Yeni şeyler öğreniyorlar	Katılımcı 10

Tablo 11'deki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM Öğretmenlerinin çoğu Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarının öğrencilere birçok yönden katkısı olduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda Katılımcı 7 *"Katkısı oluyor, öğrenmiş oldukları bilgileri daha üst düzeye çıkardıklarını düşünüyorum, örneğin olasılıkla ilgili bir etkili ile problem çözüme stratejileri birleştirdik daha iyi sonuçlar aldık"* ifadesini kullanarak öğrencilerin bilgilerini daha üst düzeye çıkardığını vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 4 ise *"Muhakkak katkısı oluyor, çocuk BİLSEM'den çıktıktan sonra daha farklı bir bakış açısı kazanıyor, öğretmenleriyle yaptığı görüşmeden sonra okuldaki derslerinde daha farklı bir bakış açısıyla yaklaşıyor, öğretmenin göremediği bir konuyu bile öğretmenine anlatabiliyor"* ifadesini kullanarak öğrencilerin farklı bakış açıları kazanmasını sağladığını vurgulamıştır. Katılımcı 1 ise *"Mutlaka oluyor, çünkü biz sürekli yeni şeyler yapıp, değişik etkinliklerde onları şaşırtmayı, bilimsel süreçlere sokmayı amaçlıyoruz, mutlaka oluyordur ama ben daha doğrusu olabileceğine inanıyorum, olumlu etkisi var ufakta olsa bir şeyler yapıyoruz, bir fark yarattığımızı düşünüyorum."* ifadesini kullanarak öğrencilerde önemli farklar yarattıklarını belirtmiştir. Katılımcı 10 *"Her etkinlikten sonra öğrencilerden değerlendirme alıyoruz. O değerlendirmeyi aldığımızda öğrencilerin genel fikri şu oluyor. Öğretmenim bunu hiç düşünmemiştim, öğretenim bu kelimeyi bilmiyordum, öğrenciler ben yeni şeyler öğrendim diyor."* ifadesini kullanarak öğrencilere birçok katkı sağladıklarını belirtmiştir. Buna benzer olarak Katılımcı 6 *"Tabi ki katkısı oluyor, bunu"*

zaten zamanla görebiliyoruz, yaptığımız uygulamalarda zaman içerisindedir çocuğumuzun öğrencimizin gelişim hızına bağlı olarak katkısını faydasını görüyoruz.” ifadesini kullanarak zamanla öğrencilerdeki gelişimleri gözlemlediklerini belirtmiştir. Katılımcı 2 ise “ÖYG programından geçen öğrencinin seçtiği örnek projelerde inceleniyor örnek projeler arasında yaratıcılıkları geliştiği için araştırma projeleri olsun, devam ettiği derste bir proje sunuyorlar. Devam ettiği derste öğrencinin bir ürününü sonucunu görebiliyorsunuz.” ifadesini kullanarak öğrencilerin yapılan eğitimler sonucunda yaratıcılığını geliştirerek ürün üretebildiklerini vurgulamıştır.

BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinin konumlarına ilişkin görüşleri

Araştırmada öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinin konumlarına ilişkin görüşleri “BİLSEM’lerin bulunduğu konum nasıl olmalı? Çevresinde hangi kurumlar olmalı? Bu kurumlarla nasıl bir işbirliği yapılmalı?” soruları yöneltilerek tespit edilmiştir. Bu soru kapsamında elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan sonuçlar Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. BİLSEM öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerinin konumlarına ilişkin görüşleri

Bilsem nerede olmalı	Katılımcılar
Üniversiteye yakın olmalı	Katılımcı 1, Katılımcı 2, Katılımcı 4, Katılımcı 5, Katılımcı 7, Katılımcı 10
Ulaşım kolay olmalı	Katılımcı 1, Katılımcı 4, Katılımcı 5, Katılımcı 7, Katılımcı 8, Katılımcı 9
Kütüphaneye yakın olmalı	Katılımcı 2, Katılımcı 3, Katılımcı 10
Kültür merkezlerine yakın olmalı	Katılımcı 1, Katılımcı 3, Katılımcı 10
Kurumlarla işbirliği olmalı	Katılımcı 1, Katılımcı 5, Katılımcı 8
Doğa ile iç içe olmalı	Katılımcı 5, Katılımcı 8
Konumu iyi olmalı	Katılımcı 7, Katılımcı 8
Araştırma kurumları	Katılımcı 4
Meslek liselerine yakın olmalı	Katılımcı 4
Atölyeler olmalı	Katılımcı 9

Tablo 12’deki bulgular değerlendirildiğinde BİLSEM öğretmenleri Bilim ve Sanat Merkezlerinin üniversiteye yakın, ulaşımının kolay, kütüphanelere ve kültür merkezlerine yakın bir konumda olması gerektiğini vurgulamıştır. Bu doğrultuda Katılımcı 1

“Bence bir üniversite, kültür merkezinin, sanat eğitimini olduğu yerlerin olması lazım, ulaşımının kolay olması lazım, koca koca binalara değil, daha etkili daha küçük binalar ama okul dışı öğrenme ortamlarını yaşayabileceği ortamlar lazım.” ifadesini kullanarak Bilim ve Sanat Merkezlerinin üniversitelere, kültür merkezlerine yakın olması ve ulaşımının kolay olması gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 7 “Lokasyonu iyi olmalı, öğretmen ve öğrenciler için, ulaşım rahat olmalı, merkezi, çeşitli vasıtalarla ulaşılmalı, üniversiteye yakın olmalı, üniversite destekli projeler yapılmalı, danışmanlık hizmeti alınabilir” ifadesini kullanarak BİLSEM’leri ulaşımının kolay merkezi konumda olması gerektiğini vurgulamıştır. Katılımcı 2 ise “Kütüphane çok yakın olmalı, üniversitelerin bilimle ilgili birimleri çok yakın olmalı, laboratuvarlarda çalışmak isteyebilir, dersin bir kısmı üniversite laboratuvarlarında işlenebilir. Çocuk orada araştırma projesini yaparken uygulamasını yapabilir.” ifadesini kullanarak öğrencilerin çevredeki kurumlarla işbirliğinin sağlanması gerektiğini vurgulamıştır. Buna benzer olarak Katılımcı 10 “BİLSEM’in çevresinde üniversiteler olmalı, üniversitelere yakın yerde konumlanmalı, kütüphanelere, kafelere yakın olması gerektiğini düşünüyorum. Bilim sanat merkezleri o ilde kültürel, sanatsal bilimsel anlamda yapılan faaliyetlerle işbirliği içinde olmalı” ifadesini kullanmıştır. Katılımcı 3 “Şu bir gerçek, öğrenciyi okumaya, sosyal birtakım faaliyetlere itebilmeliyiz. Kültürel faaliyetlere yakın olmalı. Bunu yanında spor alanları, kütüphaneler, müzeler, fuayeler gibi alanlara yakın olmalı.” ifadesini kullanarak öğrencilerin kültürel faaliyetlerle daha sıkı bir ilişki içerisinde olması gerektiğini vurgulamıştır.

Tartışma ve Yorum

Araştırmaya göre BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencileri hızlı anlayan, farklı bakış açısına sahip, sorumluluk sahibi, yaratıcı, duygusal, sorgulayıcı, meraklı, araştırmacı, hızlı düşünen, problem çözme yeteneği olan, öğrenmeye istekli olan, farklı yollar bulan bireyler olarak algılamaktadır. Bu sonuçlara Renzulli (1978)’nin yaptığı araştırmada elde ettiği bireyin üstün yetenekli olabilmesi için “ortalamanın üstünde yetenek”, “yüksek düzeyde görev bağlılığı”, “yüksek düzeyde yaratıcılık” yeteneğine sahip olması gerektiği ve Sternberg ise (1999) üstün yetenekliliğin analitik, pratik ve yaratıcı yeteneklerin arasındaki dengeden ortaya çıktığını belirtmesi benzerlik göstermektedir. Bu doğrultuda BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencileri ortalamanın üstünde yetenekli ve yaratıcı özelliklere sahip öğrenciler olarak algıladığı görülmektedir.

Araştırmada BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerin ortak üstünlüklerini uygulamaya dökme, hızlı düşünme, kolay anlama, hızlı öğrenme, sorgulayıcı olma, hareketli, öğrenmeye istekli, özgüvenli, problem çözebilen, dikkat süresi uzun, olay iletişim kurabilen, yaratıcı, araştırmacı, meraklı bireyler olarak belirtmiştir. Bu sonuçlara Ataman (2012) tarafından yapılan araştırmada üstün yetenekli çocukların hızlı ve derinlemesine öğrenme kapasitesine, güçlü mizah duygusuna sahip olduğunu tespit edilmesi ve Marland (1972)'ın yaptığı araştırmada üstün yetenekli çocukların; genel entelektüel yetenek, üstün akademik yetenek, yaratıcı düşünce, liderlik yeteneği, görsel ve gösteri sanatları, psikomotor yetenek alanlarında tek tek veya birlikte yetenek gösterdiklerini tespit etmesi sonuçları benzerlik göstermektedir. Bu doğrultuda BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli bireylerin özelliklerini doğru bir şekilde algılamaktadır.

Araştırmada BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerle eğitim yapmanın kendilerine birçok yönden katkı sağladığını vurgulamıştır. Bu durum üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın öğretmenlerin kendilerini geliştirmesine olumlu yönde etki ettiğini göstermektedir. Öğretmenler üstün yetenekli öğrencilerle çalıştıktan sonra daha çok araştırmacı olduklarını, yeniliklere açık olduklarını, daha çok çalıştıklarını, olaylara farklı bakış açıları geliştirdiklerini, teknoloji ile daha çok ilgilendiklerini, yeni yöntemler geliştirdiklerini, yaratıcılıklarının arttığını ve mesleki doyum sağladığını belirtmiştir. Bu sonuçlara benzer olarak Sak (2010) yaptığı araştırmada üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin alanlarında uzman düzeyinde yeteneğe sahip olmaları gerektiğini, Summak ve Çelik-Şahin (2014) ise araştırmasında öğretmenlerin; yaratıcılık ve hayal gücüne saygı duyan, farklılıklara saygılı, öğrenci ihtiyaçlarını önemseyen, eğitimini sürekli devam ettirerek gelişmeye açık olması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu durum üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin birçok yönden kendini geliştirmesi gerektiğini göstermektedir. Araştırmada BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerle çalışmanın yetersiz hissetmeleri, sürekli yeni şeyler üretmek zorunda kalmaları, iş odaklı düşünmeleri, üstün hayatlarını engellenmesi, daha az müsamahakâr olmaları ve yorucu olması gibi olumsuz etkileri olduğunu belirtmektedir. Bu sonuçlara benzer olarak Altun ve Vural (2012) Bilim ve Sanat Merkezi'nde görev yapan öğretmen ve yöneticilere değişim ve kalitenin artmasının sağlayacak mesleki gelişim fırsatlarının sunulması gerektiğinin tespit etmiştir. Şahin (2012) ise üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin

eğitiminde mesleki ve kişilik boyutunun ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Bu bağlamda BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilere eğitim vermek için kendilerini geliştirmek durumunda kaldıkları görülmektedir. Üstün yetenekli öğrenciler de öğretmenlerinin kendilerini geliştirmesinde etkili olmaktadır.

Araştırmada BİLSEM öğretmenlerinin çoğu üstün yetenekli öğrencileri eğitimlerine okul öncesi dönemde veya ilkokul çağında başlanması gerektiğini ve üstün yetenekli çocuklara verilen eğitiminin üniversite eğitimine kadar etmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu sonuçlara Bakioğlu ve Levent (2013) yaptığı araştırmada üstün yetenekli öğrencilerin, yaşlarına göre ileri bilişsel kapasiteye sahip olduğunu ve normal programlar yoluyla sağlanamayan geniş kapsamlı öğretim olanaklarına gereksinim duyduklarını tespit etmesi benzerlik göstermektedir. Bu doğrultuda üstün yetenekli öğrencilerin tanınmasına küçük yaşlardan itibaren başlanılarak bu öğrencilere zenginleştirilmiş bir eğitimin sunulması gerektiğini göstermektedir. Araştırmada BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerinin eğitiminin bireysel, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri dikkate alınarak, yaparak yaşayarak öğrenmeye uygun, öğrenci merkezli, proje odaklı ve uygulamalı olması gerektiğini belirtmiştir. Bu sonuçlara benzer olarak Yumuş ve Toptaş (2011) yaptığı çalışmada öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal gelişmelerine yönelik çalışmalara yer verilmesi gerektiğini tespit etmiştir. Oğurlu ve Yaman (2010) ise üstün zekâli ve yetenekli öğrencilerin akranlarına göre farklı bir gelişim sergilediklerinden dolayı farklılıklarına saygı duyulmasının gerektiğini, ailelerin ve eğitimcilerin sosyalleşmelerini desteklemelerinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Bu durum farklı alanlarda yetenekleri olan bu öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesinde farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması gerekmektedir.

Araştırmada BİLSEM öğretmenlerinin çoğu Bilim ve Sanat Merkezlerinin olması gereken, iyi bir uygulama olduğunu belirtmiştir. Araştırmada BİLSEM öğretmenleri Bilim ve Sanat Merkezlerinin üstün yetenekli çocukların geliştirilmesi, eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesi, ülkeye faydalı bireyler olmalarını sağlama gibi misyonları olduğunu vurgulamıştır. Öğretmenler Bilim ve Sanat Merkezlerinin bu misyonu kısmen yerine getirdiğini ve Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarının öğrencilere birçok yönden katkısı olduğunu belirtmiştir. Bu sonuçlara benzer olarak Kazu ve Şenol (2012) yaptıkları araştırmada Bilim ve Sanat Merkezlerinin öğrencilerin

bireysel yeteneklerinin farkına varmasına yardımcı olduğunu tespit etmişlerdir. Cevher Kılıç (2015) ise araştırmasında Türkiye’de üstün ve üstün yetenekli çocukların BİLSEM’ler aracılığıyla desteklendiğini ama yeterli olmadığını ifade etmiştir. Bu durum Bilim ve Sanat Merkezlerinin öğrencilerin geliştirilmesinde etkili olduğunu fakat geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Araştırmada BİLSEM öğretmenleri Bilim ve Sanat Merkezlerinin birçok yönden eksiklerinin olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin çoğu Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarında eksikler olduğunu geliştirilmesi için çalışmaların devam ettiğini, akademik destekle birlikte, bireysel müfredat programlarının hazırlanması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmenler Bilim ve Sanat Merkezlerinin üniversiteye yakın, ulaşımının kolay, kütüphanelere ve kültür merkezlerine yakın bir konumda olması gerektiğini belirtmiştir. Bu sonuçlara benzer olarak Kazu ve Şenol (2012) yaptıkları araştırmada bilim ve sanat merkezlerinin fiziksel yetersizliklerinin mevcut olduğunu tespit etmişlerdir. Kaya (2013) ise yaptığı araştırmada Bilim ve Sanat Merkezlerinin eğitim programı, fiziksel yapı, öğretmen yetiştirilmesi, proje çalışmaları konusunda yetersiz kaldıklarına vurgu yapmıştır. Keskin, Samancı ve Aydın, (2013) ise yaptıkları araştırmada BİLSEM’lerin fiziki ortam, araç- gereç yeterlilikleri, eğitim programları, öğrenci seçimi ve tanınması, öğretmenlerin seçimi ve aile-öğrenci-öğretmen seçimi konularında geliştirilmesi gerektiğini tespit etmiştir. Yine bu doğrultuda Kurttaş (2012) yaptığı araştırmasında Bilim ve Sanat Merkezlerinin fiziksel donanımlarının yetersiz olduğu, acilen iyileştirilmesi gerektiği ve her ilde fiziksel donanıma sahip yeni Bilim ve Sanat Merkezlerinin açılması gerektiğini vurgulamıştır. Sarı ve Öğülmüş (2014) ise üstün zekâlıların eğitiminde kullanılacak kaynak ve materyal yetersizliğini, öğretmenlerin kaygı düzeylerinin yüksek olduğunu, öğretmen sayısının azlığını, tanılama ve değerlendirmede kullanılan ölçeme araçlarının sınırlı ve yetersiz kaldığını tespit etmişlerdir. Bu bağlamda üstün yetenekli bireylere destek eğitimi verilen Bilim ve Sanat Merkezlerinin birçok yönden geliştirilmesi gerektiği açıktır. Bilim ve Sanat Merkezleri bilim ve sanatın merkezi olabilmesi için birçok yönden desteklenmeli ve geliştirilmelidir.

Sonuçlar

Bu araştırma BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli bireylerin özelliklerini doğru bir şekilde algıladıklarını ve

anlamlandırdıklarını göstermektedir. Üstün yetenekli öğrencilerle eğitim-öğretime devam eden BİLSEM öğretmenlerinin kendilerini birçok yönden geliştirmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM öğretmenlerinin kendilerini geliştirmelerinde olumlu yönde etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada BİLSEM öğretmenlerine göre üstün yetenekli öğrencilere küçük yaşlardan itibaren farklı yöntem ve tekniklerin kullanıldığı zenginleştirilmiş bir eğitimin verilmesinin gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada BİLSEM öğretmenlerine göre Bilim ve Sanat Merkezlerinin üstün yetenekli çocukların geliştirilmesi, eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesi, ülkeye faydalı bireyler olmalarını sağlama gibi misyonları olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. BİLSEM'lerin bu misyonları yerine getirme noktasında eksiklerinin olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada BİLSEM öğretmenlerinin çoğuna göre Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan müfredat programlarında eksikliklerin olduğu ve müfredat programlarının geliştirilmesinin gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. BİLSEM öğretmenleri Bilim ve Sanat Merkezlerinin üniversiteye yakın, ulaşımının kolay, kütüphanelere ve kültür merkezlerine yakın bir konumda olması gerektiğini belirtmiştir. BİLSEM öğretmenlerine göre Bilim ve Sanat Merkezlerinin birçok yönden geliştirilmesinin gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

BİLSEM öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda üstün yetenekli öğrencilere yeteneklerini ortaya koyabilmeleri ve kendilerini geliştirmeleri için küçük yaşlardan itibaren zenginleştirilmiş bir eğitim sağlanmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. Bu durumun gerçekleştirilmesi için öğrenci tanılamalarının daha erken yaşlarda yapılması ve üstün yetenekli öğrencilere yönelik tüm eğitim kademelerinde zenginleştirilmiş bir eğitim sağlanmalıdır. Araştırmada BİLSEM öğretmenleri üstün yetenekli öğrencilerin algılarının ve özelliklerinin farklı olduğunu belirtmiştir. Bu durum üstün yetenekli bireylerle eğitim-öğretime devam eden öğretmenlerin öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilmek için kendilerini birçok yönden geliştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda BİLSEM öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilerin yeteneklerini geliştirmelerini sağlamak amacıyla hizmet-içi eğitimlerle desteklenmesi gerekmektedir. Araştırmada BİLSEM öğretmenlerine

göre BİLSEM'lerin birçok yönden eksikliklerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda üstün yetenekli bireylere yönelik olarak destek eğitimlerinin gerçekleştirildiği Bilim ve Sanat Merkezlerinin fiziki koşullar, müfredat programları, materyaller açısından geliştirilmesinin gerekli olduğunu göstermektedir. Araştırmada Bilim ve Sanat Merkezlerinin üniversiteye yakın, ulaşımının kolay, kütüphanelere ve kültür merkezlerine yakın bir konumda olması gerektiğini belirtmiştir. Bu doğrultuda Bilim ve Sanat Merkezlerinin merkezi bir konumda ve bilimsel faaliyetlerle içi içe olmaları sağlanmalıdır. Araştırmacılar tarafından Bilim ve Sanat Merkezlerinin farklı boyutlarını ele alan nitel ve nicel çalışmalar yapılmalıdır.

Kaynaklar

- Ataman, A. (2012). Üstün zekâlı çocuk kimdir? Geleceğin Mimarları Üstün Yetenekliler Sempozyumu. Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu. 27 Nisan 2012. Tekirdağ.
- Alkan, A. (2015). Öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencileri belirlemeleri üzerine yapılan çalışmaların incelenmesi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 54-65.
- Altun, T. ve Vural, S. (2012). Bilim ve Sanat Merkezinde (BİLSEM) görev yapan öğretmen ve yöneticilerin mesleki gelişim ve okul gelişimine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 11(42), 152-177.
- Bakioğlu, A. ve Levent, F. (2013). Üstün yeteneklilerin eğitiminde Türkiye için öneriler. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 31-44.
- Cevher Kılıç, V. (2015). Türkiye'de üstün ve üstün yetenekli çocuklara yönelik bir eğitim politikası oluşturulamaması sorunu üzerine bir değerlendirme. 21. *Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 4(12), 146-154.
- Clark, B. (1997). *Growing up gifted* (5. Ed.). Upper Saddle River, New Jersey, Columbus, Ohio: Merrill
- Feldhusen, J. F. (1985). The teacher of gifted students. *Gifted Education International*, 3(2), 87-93
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century*. New York: Basic Books.
- Henderson, L. & Jarvis, J. (2016). The gifted dimension of the Australian professional standards for teachers: Implications for professional learning. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(8), 60-83.

- Kaya, N. G. (2013). Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ve BİLSEM'ler. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 115-122.
- Kazu, Y. & Şenol, C. (2012). Üstün yetenekliler eğitim programlarına ilişkin öğretmen görüşleri (BİLSEM Örneği). *e-international Journal of Educational Research*. 3(2), 13-35.
- Keskin, Ö. M., Samancı, K. N. ve Aydın, S. (2013). Bilim ve Sanat Merkezleri: Mevcut durumları, sorunları ve çözüm önerileri. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 78-96.
- Kontaş, H. ve Yağcı, E. (2016). Bilem öğretmenlerinin program geliştirme ihtiyaçlarına ilişkin geliştirilen programın etkililiği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 902-923.
- Kurtdaş, M. Ç. (2012). Üstün yetenekliler ve üstün yeteneklilerin eğitiminde Bilim ve Sanat Merkezleri (Malatya Bilim ve Sanat Merkezi Örneği). *Düşünce - Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 10(2), 151-181.
- Maltby, F. (1983). Teacher-pupil and teacher-gifted pupil interaction in first and middle schools. *Gifted Education International*, 2(1), 11-18.
- Marland, S.Jr. (1972). Education of the gifted and talented. (Report to the Congress of the United States by the U. S. Commissioner of Education). Washington, DC: U.S. Government Printing Office.
- Merlin, D.S. (1994). A few good people - surround yourself with good people. *Gifted Child Today*, 17(2), 14-19.
- Millî Eğitim Bakanlığı Bilim Sanat Merkezi Yönergesi (2016). http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_01/02031535_tebliğler_dergisi.pdf. (Erişim Tarihi: 09.10.2017)
- Oğurlu, Ü. ve Yaman, Y. (2010). Üstün zekâlı/yetenekli çocuklar ve iletişim. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 213-223.
- Reid, E. & Horvathova, B. (2016). Teacher training programs for gifted education with focus on sustainability. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 18(2), 66-74.
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness? Reexamining a definition. *PhiDelta Kappan*, 60, 180-184.
- Renzulli, J. S. (2003). The Three-Ring conception of giftedness: Its implications for understanding the nature of innovation. *The International Handbook on Innovation*, 79-96.
- Sak, U. (2010). *Üstün zekâlılar üstünlükleri tanınmaları ve eğitimleri*. Maya Akademi, Ankara.

- Sarı, H. ve Öğülmüş, K. (2014). Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) karşılaşılan sorunların öğretmen ve öğrenci görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 254-265.
- Satmaz, İ. ve Evin, G. İ. (2016). Bilim ve Sanat Merkezlerinde görevlendirilen öğretmenlerin hizmet içi eğitim sorunu. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 59-73.
- Shaughnessy, M. F. & Stockard, J. W. (1996). *Gifted children's teachers', and parents' perceptions of influential factors on gifted development*. *Gifted Education International*, 11(2), 76-79.
- Sternberg, R. J. (1999). *The theory of successful intelligence*. *Review of General Psychology*, 3, 292-316.
- Sternberg, R. J. & Grigorenko E. L. (2002). The theory of successful intelligence as a basis for gifted education. *National Association for Gifted Children*. 46(4), 265-277.
- Sternberg, R. J. & Jarvin, L. & Grigorenko, E. L. (2011). *Explorations in giftedness*. New York: Cambridge University Press.
- Summak, S. M. & Çelik, Ş. Ç. (2014). Bilim ve Sanat Merkezlerinde yönetici, öğretmen yeterlilikleri ve öğretimsel hedefler için standartların belirlenmesi. *Üstün Yeteneklileri Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 86-104.
- Şahin, F. (2012). Üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin eğitimleri. *Geleceğin Mimarları Üstün Yetenekliler Sempozyumu*. Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu. 27 Nisan 2012. Tekirdağ.
- Şahin, F. & Levent, F. (2015). Examining the methods and strategies which classroom teachers use in the education of gifted students. *The Online Journal of New Horizons in Education*, 3(5), 73-82.
- Tomlinson, C. A. & Callahan C. M. (1992). Contributions of gifted education in a time of change. *Gifted Child Quarterly*, 36(4), 183-189.
- Tortop, S. H. & Kunt, K. (2013). Investigation of primary school teacher' attitudes towards gifted education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(2), 441-451.
- Yumuş, A. ve Toptaş, V. (2011). Bilim ve Sanat Merkezlerinin amacına uygun işleyişinin değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 80-88.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Zor, M. ve Köse, E. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerine yönelik görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 4(6), 42-53.*

The Stand Point of Science and Arts Center Teacher's Towards the Education of Gifted Students and BİLSEM's

Yakup Ayaydın[†] and Duygu Ün

Ministry of National Education, Turkey

Received: 02.11.2017 - Revised: 19.04.2018 - Accepted: 29.04.2018

Citation: Ayaydın, Y. and Ün, D. (2018). The Stand Point of Science and Arts Center Teacher's Towards the Education of Gifted Students and BİLSEM's. *Amasya Education Journal, 7(1)*, 121-155.

Summary

Problem Statement: In Turkey supportive education provided by government for gifted students are given in Science and Arts Centers. The opinions of teachers working in Science and Arts Centers that provide an enriched educational setting for gifted students are important for identifying of insufficiencies encountered in education of gifted students as well as identifying strong and weak sides of Science and Arts Centers.

Purpose of the Study: This research was aimed to identify the opinions of Science and Arts Center teachers regarding Science and Arts Centers and education of gifted children.

Method(s): Qualitative research method was used in research. The research will help to identify the opinions of teachers that they are aware of but having no profound understanding regarding gifted students and Science and Arts Centers. 10 Science and Arts Center teachers from different branches working in Science and Arts Center in Bahçeşehir county of İstanbul province during 2016-2017 academic years, forms the participants of research. Criterion method was used in choosing of participants. In this research semi-structured interview form was used in data collection. Interview questions were developed by researcher by taking expert opinion. Articles obtained from interviews were analyzed by descriptive analysis technique. The data were

[†]Corresponding author: Phone: +90 507 5045834, e-mail: yakupts61@hotmail.com
ISSN: 2146-7811, ©2018

presented according to the themes formed by basing on questions. The data were described clearly and systematically.

Findings and Discussions: As a result of research BİLSEM's teachers emphasize that educating gifted children contribute themselves in many ways. They stated they become more analysts, open to innovations, study more, perform a different point of view towards facts, interest in technology more, achieve new methods, their creativity increases and gain professional satisfaction after studying with gifted children. For education of gifted children teachers emphasize that their education should be started in early ages or at school age and followed until university. Individual programmers should be done, their fields of interests should be taken into consideration and their education should be enriched. The most of Science and Arts Center teachers state that Science and Arts Centers are good examples and have missions to improve gifted children, providing their educational requirements, developing their skills, providing them to be favorable individuals for their country. They also stated that these centers should be developed in many ways.

Conclusions and Recommendations: As a result of our research, Science and Arts Center teachers perceive the capacity of gifted children properly and teachers educating gifted children have to develop themselves in many aspects and gifted children have to be given enriched education. In this situation education given towards gifted children must be enriched. Most teachers of Science and Arts Center assert that there are deficient in programmers applied in Science and Arts Center, and studies are developed continuously and individual programmers with academics support should be prepared. The results of our research show Science and Arts Centers where education towards gifted children is achieved, have insufficiencies in many ways that have to be developed.

Keyings: Education, Gifted Students, Science and Arts Centre, Teacher